helion.pl
KSIĘGARNIA INTERNETOWA · WYDAWNICTWO

IDŹ DO
PRZYKŁADOWY ROZDZIAŁ
SPIS TREŚCI

KATALOG KSIĄŻEK
KATALOG ONLINE
ZAMÓW DRUKOWANY KATALOG

TWÓJ KOSZYK
DODAJ DO KOSZYKA

CENNIK I INFORMACJE
ZAMÓW INFORMACJE O NOWOŚCIACH
ZAMÓW CENNIK

CZYTELNIA
FRAGMENTY KSIĄŻEK ONLINE

Windows Vista PL. Kurs

Autorzy: Danuta Mendrala, Marcin Szeliga
ISBN: 978-83-246-0746-4
Format: B5, stron: 324

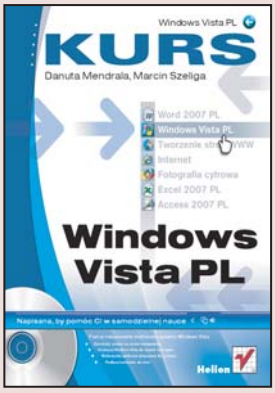

Poznaj niesamowite możliwości systemu Windows Vista

- Zainstaluj system na swoim komputerze
- Dostosuj Windows Vista do swoich wymagań
- Wykorzystaj aplikacje dołączone do systemu
- Podłącz komputer do sieci

System operacyjny jest najważniejszą aplikacją instalowaną na komputerze. Na rynku niekwestionowaną palmę pierwszeństwa wśród producentów tego typu oprogramowania dzierży firma Microsoft. Windows Vista to jej najnowszy produkt, będący efektem prawie 10-letniej pracy zespołu programistów i testerów. Vista to niezwykle intuicyjny, łatwy w obsłudze i wydajny system operacyjny. Jego możliwości docenią zarówno początkujący, jak i zaawansowani użytkownicy komputerów. Niezwykle istotne zalety systemu to jego ogromne bezpieczeństwo i rozbudowane mechanizmy pracy w sieci.

Dzięki książce „Windows Vista PL. Kurs" poznasz ten funkcjonalny i niezawodny system operacyjny. Dowiesz się, w jakich wersjach jest oferowany i która z nich jest najbardziej odpowiednia dla Ciebie. Nauczysz się instalować oraz konfigurować system, pracować z oknami, korzystać z Eksploratora Windows i menu Start. Opanujesz zasady korzystania z systemu plików, wyszukiwania i szyfrowania zbiorów, drukowania z poziomu Windows Vista i zarządzania kontami użytkowników. Poznasz zadania administratora systemu, a także dowiesz się, w jaki sposób podłączyć komputer do sieci oraz skorzystać z poczty elektronicznej i przeglądarki WWW.

- Opis wersji systemu Windows Vista
- Instalacja i aktualizacja systemu
- Uruchamianie i zatrzymywanie Windows Vista
- Konfigurowanie menu Start i paska zadań
- Praca z plikami i katalogami
- Konta użytkowników
- Panel Sterowania
- Odtwarzanie muzyki i filmów
- Przeglądanie cyfrowych zdjęć
- Tworzenie kopii zapasowych
- Przeglądanie witryn WWW
- Korzystanie z Windows Mail
- Zabezpieczanie systemu

Wydawnictwo Helion
ul. Kościuszki 1c
44-100 Gliwice
tel. 032 230 98 63
e-mail: helion@helion.pl

Spis treści

Wstęp **5**

Rozdział 1. Wybór, instalacja i pierwsze uruchomienie systemu Windows Vista **11**
Wybór wersji systemu Windows Vista 11
Instalacja systemu operacyjnego 20
Aktywacja systemu 43
Zmiana wydania systemu 46
Praca z systemem 47
Podsumowanie 56

Rozdział 2. Praca z oknami **57**
Podstawowe informacje 57
Eksplorator Windows 65
Podsumowanie 70

Rozdział 3. Dostosowanie systemu do własnych potrzeb **71**
Interfejs użytkownika 71
Środowisko systemowe 93
Podsumowanie 101

Rozdział 4. Pliki i foldery **103**
Praca z folderami 103
Praca z plikami 114
Praca z wieloma wersjami plików i folderów 119
Wyszukiwanie informacji 121
Kompresja i szyfrowanie 126
Podsumowanie 130

Rozdział 5. Drukowanie **131**
Instalacja 131
Konfiguracja 136
Drukowanie 139
Usuwanie drukarki 143
Podsumowanie 144

Rozdział 6. Dołączone programy **145**
Edytory tekstu 146
Programy graficzne 150
Gry 152
Kontakty 153

Kalendarz....157
Uruchamianie starszych programów....160
Podsumowanie....162

Rozdział 7. Konta użytkowników....163
Zarządzanie kontami użytkowników....163
Kontrola dostępu....168
Profile użytkowników systemu....179
Podsumowanie....180

Rozdział 8. Multimedia....181
Urządzenia multimedialne....181
Windows Media Center....186
Windows Media Player....188
Windows Movie Maker....195
Zdjęcia....198
Windows DVD Maker....202
Podsumowanie....203

Rozdział 9. Administracja systemem....205
Panel sterowania....205
Konsola Zarządzania komputerem....224
Własna konsola MMC....230
Podsumowanie....236

Rozdział 10. Sieci lokalne....237
Centrum sieci i udostępniania....237
Konfiguracja połączeń sieciowych....241
Praca w sieciach lokalnych....248
Podsumowanie....257

Rozdział 11. Internet....259
Połączenie z Internetem....259
Internet Explorer 7+....264
Poczta systemu Windows....278
Podsumowanie....288

Rozdział 12. Bezpieczeństwo....289
Centrum zabezpieczeń....289
Wirusy....290
Złośliwe oprogramowanie....294
Zapora....296
Aktualizacja systemu....299
Podsumowanie....304

Dodatek A....305
Skorowidz....319

8

Multimedia

Od dawna wpisywanie z klawiatury poleceń i odczytywanie wyświetlanych na monitorze odpowiedzi przestało być jedynym sposobem komunikacji z komputerem — współczesne systemy operacyjne pozwalają m.in. na wydawanie poleceń za pomocą myszy, odtwarzanie muzyki, wyświetlanie programów internetowych stacji telewizyjnych, obróbkę zdjęć i zapisywanie danych na płytach CD lub DVD.

W firmie Microsoft trwają intensywne prace nad opracowaniem komunikacji głosowej z komputerem — szczegóły tego projektu możesz poznać na anglojęzycznej stronie *http://www.microsoft.com/speech/default.mspx*.

Z tego rozdziału dowiesz się, jak zainstalować dodatkowe urządzenia multimedialne, a także jak, wykorzystując możliwości systemu *Windows Vista*, odtwarzać filmy i muzykę oraz przeglądać zdjęcia.

Urządzenia multimedialne

Zanim będziesz mógł obejrzeć film, posłuchać muzyki czy przejrzeć zdjęcia, musisz podłączyć do komputera odpowiednie urządzenia multimedialne: telewizor lub kartę telewizyjną, kartę muzyczną i głośniki lub aparat cyfrowy.

Instalacja

Jeżeli posiadane przez Ciebie urządzenie ma złącze USB, jego podłączenie do komputera spowoduje automatyczne jego wykrycie i odpowiedni kreator przeprowadzi Cię przez proces instalacji i konfiguracji. Po bezproblemowej instalacji urządzenie będzie gotowe do pracy już po kilku chwilach. Jeżeli urządzenie nie wykorzystuje technologii USB, lecz inną, która nie oferuje automatycznego wykrywania, może być konieczne jego ręczne zainstalowanie. Poniżej opisaliśmy procedurę instalacji aparatu cyfrowego. Chociaż większość, jeśli nie wszyscy, producenci aparatów cyfrowych dołączają oprogramowanie do sprzedawanego sprzętu, czasami lepiej jest skorzystać ze sterowników systemu *Windows Vista*. Aby zainstalować aparat cyfrowy:

1. Poprawnie podłącz urządzenie do komputera, następnie je uruchom.
2. Z menu *Start* wybierz *Panel sterowania*.
3. Wybierz kategorię *Sprzęt i dźwięk* i uruchom zadanie *Skanery i aparaty fotograficzne*.
4. Jeżeli pomimo włączenia aparatu nie ma go na liście zainstalowanych urządzeń, kliknij przycisk *Dodaj urządzenie*.
5. Zostanie uruchomiony *Kreator instalacji skanera i aparatu fotograficznego* — na ekranie powitalnym kliknij *Dalej*.

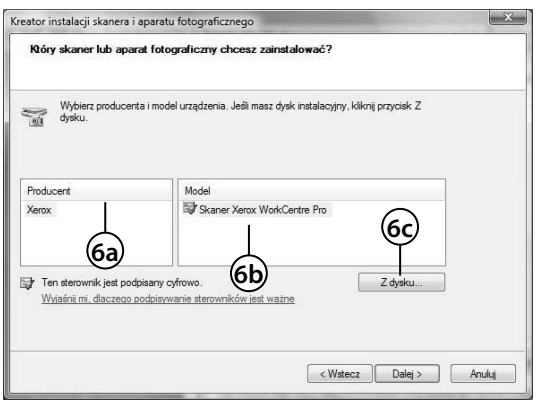

6. Następnie wybierz:
   a. Producenta.
   b. Typ urządzenia, które chcesz zainstalować.
   c. Jeżeli Twoje urządzenie nie występuje na liście, oznacza to, że *Windows Vista* nie posiada wbudowanych sterowników obsługi. W tej sytuacji skorzystaj z przycisku *Z dysku* w celu podania lokalizacji sterowników producenta.
7. W zależności od rodzaju wybranego urządzenia możesz zostać poproszony o wskazanie portu komunikacyjnego, do którego zostało ono podłączone. Kliknij *Dalej*.

8. Na stronie kreatora *Jaka jest nazwa urządzenia* wpisz nazwę, pod jaką Twoje urządzenie będzie występowało w systemie. Kliknij *Dalej*.
9. Kliknij *Zakończ*, aby zakończyć pracę kreatora.
10. Dwukrotne kliknięcie ikony zainstalowanego urządzenia spowoduje wyświetlenie okna, z poziomu którego możesz wykonać odpowiednie dla danego urządzenia operacje. W przypadku aparatu cyfrowego można np. pobrać zdjęcia lub wyświetlić jego właściwości.

Automatycznie odtwarzanie płyt CD i DVD

Windows Vista cały czas sprawdza takie urządzenia, jak napędy płyt czy czytniki kart. Jeżeli wykryje nowy nośnik, analizuje go i podpowiada Ci, co możesz z nim zrobić. Jeżeli na przykład włożyłeś do napędu płytę z programem instalacyjnym, komputer uruchomi instalator; jeżeli umieściłeś w napędzie CD krążek z danymi, na ekranie pojawi się okienko z pytaniem, jaki program uruchomić — możesz odtworzyć dane w *Windows Media Player*, wydrukować lub wyświetlić obrazy jako pokaz slajdów, skopiować obrazy, otworzyć folder lub nie podejmować żadnej akcji. Po podłączeniu do komputera aparatu fotograficznego (albo po włożeniu do napędu DVD płyty z nagranymi zdjęciami) pojawi się okno pozwalające na:

1. Skopiowanie zdjęć do komputera
2. Przeglądanie zdjęć w *Galerii zdjęć Windows*.
3. Przeglądanie zdjęć za pomocą programu *Media Center*.
4. Wyświetlenie nośnika w oknie *Eksploratora Windows*.
5. Zatwierdzenie jako domyślnej dla zdjęć właśnie wybranej akcji.

Raz ustawione opcje autostartu możesz zmienić w *Panelu sterowania*. Procedura ta została przedstawiona w rozdziale 3.

Nagrywanie płyt

Do nagrania płyty CD lub DVD nie jest potrzebny żaden dodatkowy program — możesz to zrobić bezpośrednio z poziomu *Eksploratora Windows* (oczywiście jest potrzebna nagrywarka). W tym celu:

1. Włóż czystą płytę do napędu.
2. Jeżeli będziesz nagrywać dane na płycie wielokrotnego zapisu, na której znajdują się już jakieś pliki, w oknie *Komputer Eksploratora Windows* otwórz napęd i kliknij odnośnik *Wymaż ten dysk CD-RW*. Po udzieleniu odpowiedzi na kilka pytań kreatora płyta zostanie skasowana i przygotowana do zapisu.
3. Teraz należy skopiować pliki, które mają się znaleźć na krążku. Możesz to zrobić na trzy sposoby:

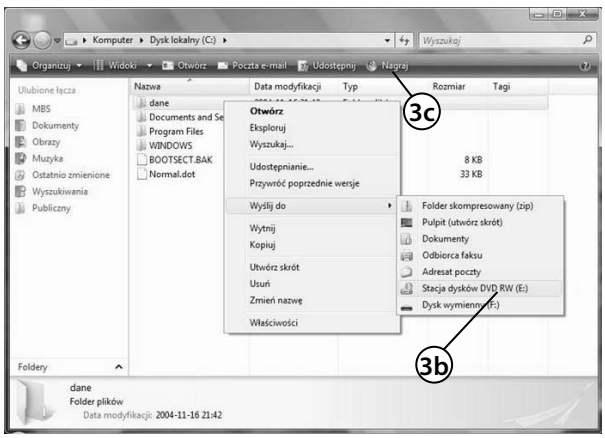

   a. Albo za pomocą dowolnej techniki skopiować z poziomu *Eksploratora Windows* pliki wprost na płytę.
   b. Albo wysyłać pliki do napędu CD/DVD, jak to robisz, gdy wysyłasz je na dyskietkę lub pocztą elektroniczną.
   c. Albo kliknąć widoczny na pasku eksploratora przycisk *Nagraj*.

4. Po przeniesieniu plików na płytę w menu nagrywarki należy kliknąć ikonę *Zapisz*.
5. Następnie udzielasz odpowiedzi na kilka prostych pytań kreatora:
   a. Podaj tytuł płyty.
   b. Kliknij odnośnik *Pokaż opcje formatowania*. Domyślnie płyta CD lub DVD będzie mogła być odczytywana i zapisywana podobnie do dyskietki czy dysku wymiennego. Jeżeli jednak planujesz tak nagraną płytę używać w komputerach działających pod kontrolą starszych systemów operacyjnych, wybierz opcję *Format zarządzany*.

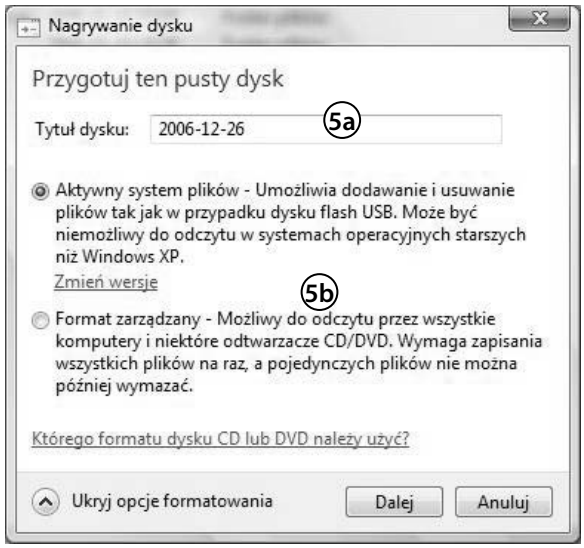

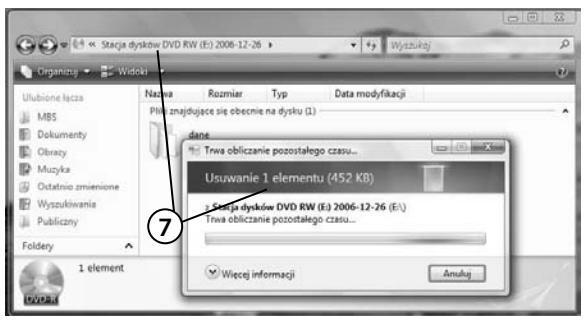

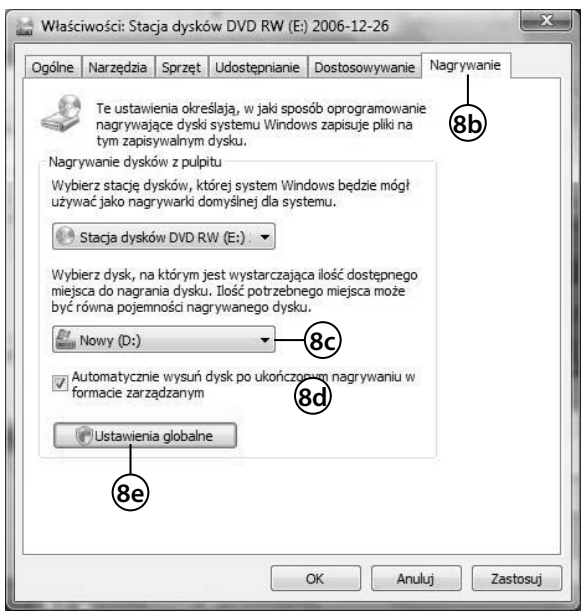

6. Poczekaj, aż płyta zostanie sformatowana, a proces nagrywania dobiegnie końca. *Windows Vista* domyślnie tworzy płyty wielosesyjne. Oznacza to, że nagrywając płytę, nie musisz zapełnić jej za jednym razem. Możesz nagrać połowę płyty, a gdy zdobędziesz nowe dane nadające się do dogrania na nośnik, postępujesz tak samo, jakbyś miał do czynienia z czystą płytą, tylko o mniejszej pojemności.
7. Jeżeli tylko wybrałeś aktywny system plików, możliwe będzie zarówno kopiowanie, jak kasowanie czy modyfikowanie nagranych na płycie plików i folderów.
8. Zapisywane na płycie dane domyślnie są wcześniej kopiowane na dysk systemowy — jeżeli będzie na nim za mało miejsca, nagranie płyty będzie niemożliwe. Możesz zmienić lokalizację plików tymczasowych:
   a. W oknie *Eksploratora Windows* kliknij prawym przyciskiem ikonę napędu CD/DVD i z menu kontekstowego wybierz opcje *Właściwości*.
   b. Przejdź na zakładkę *Nagrywanie*.
   c. Wskaż dysk, na którym jest wystarczająco dużo miejsca (minimum 5 GB w przypadku nagrywania jednostronnych płyt DVD).

d. Określ, czy po nagraniu płyty ma ona zostać automatycznie wysunięta z napędu.

e. Domyślnie każda sesja jest zamykana, co pozwala odczytać tak nagraną płytę na innych komputerach, ale każdorazowo zamknięta sesja zajmuje dodatkowo około 20 MB, jej zamkniecie chwilę trwa, a ta operacja będzie przeprowadzana przy każdym wysunięciu płyty z napędu. Jeżeli nie chcesz zamykać sesji UDF, kliknij przycisk *Ustawienia globalne* i usuń zaznaczenie pola wyboru *Automatycznie zamknij bieżącą sesję UDF*.

Windows Media Center

Program *Windows Media Center* umożliwia oglądanie i nagrywanie telewizji cyfrowej i telewizji wysokiej jakości, a dzięki intuicyjnemu systemowi menu zapewnia wrażenia pracy ze sprzętem elektronicznym wysokiej klasy. Ułatwia on wyszukiwanie, odtwarzanie i zarządzanie wszystkimi rozrywkami cyfrowymi na komputerze lub w telewizorze przy użyciu myszy i klawiatury lub pilota zdalnego sterowania.

Przy pierwszym uruchomieniu programu kreator przeprowadzi Cię przez jego konfigurację:

1. Z menu *Start* uruchom *Windows Media Center*.

2. Wybierz instancję niestandardową i kliknij *OK*.

3. Rozpocznij pracę kreatora konfiguracji.

4. Konfiguracja programu składa się z dwóch części — kliknij *Dalej*.

5. Zapoznaj się z oświadczeniem firmy Microsoft dotyczącym poszanowania Twojej prywatności.

6. Następnie zdecyduj, czy chcesz wziąć udział w programie udoskonalania jakości jej produktów (jeżeli odpowiesz *Tak, chcę dołączyć*, informacje na temat Twojej pracy z *Media Center* będą przesyłane do Microsoftu).

7. Jedną z zalet programu jest automatyczne wyszukiwanie i pobieranie z Internetu dodatkowych

informacji na temat plików multimedialnych — okładek albumów, listy utworów itd. Jeżeli chcesz pobierać takie informacje, wybierz opcję *Tak* i kliknij *Dalej*.

8. Pierwsza część konfiguracji zostanie zakończona. Odpowiadając na kolejne pytanie kreatora, będziesz mógł dostosować wygląd programu do własnych potrzeb, skonfigurować głośniki lub zakończyć konfigurację.
9. Jeżeli zdecydowałeś się na optymalizację wyglądu programu, kolejno wykonaj następujące czynności:

   a. Obejrzyj demonstracyjny film wideo.
   b. Kliknij *Dalej* — jeżeli nie pracujesz w trybie pełnoekranowym, zostaniesz poproszony o jego włączenie.
   c. Wskaż podstawowy monitor.
   d. Wskaż typ tego monitora.
   e. Wskaż format (4:3 lub 16:9).
   f. Wskaż rozdzielczość.

10. Jeżeli zdecydowałeś się na dostosowanie głośników:
    a. Wybierz ich liczbę.
    b. Ewentualnie typ podłączenia (analogowe, cyfrowe lub wbudowane).
    c. Po przetestowaniu głośników konfiguracja zostanie zakończona.

11. Jeżeli wybrałeś opcję *Skonfiguruj swoje biblioteki muzyki, obrazów i audio*:
    a. Wskaż folder, którego zawartość ma być monitorowana przez *Windows Media Center*, lub folder, który chcesz wyłączyć z takiego monitorowania.
    b. Wskaż lokalizację tego folderu.

12. *Windows Media Center* nie przypomina standardowych programów. Opcje programu można przeglądać bez zakłócania bieżącej czynności — możliwe jest jednoczesne nawigowanie po menu programu *Media Center* i oglądanie filmu, programu telewizyjnego lub fotografii, a korzystając z takich opcji, jak miniatury obrazów, można szybko znaleźć odpowiedni dysk CD, fotografię, film lub program telewizyjny.

13. Jeżeli tylko masz podłączony do komputera tuner telewizyjny lub radiowy albo jeżeli jesteś szczęśliwym posiadaczem wydajnego połączenia z Internetem, dzięki *Media Center* będziesz mógł oglądać telewizję, słuchać radia i zapisywać ulubione audycje na dysku. Żeby poznać możliwości programu, naciśnij klawisz *F1* i zapoznaj się z tematami pomocy.

Windows Media Player

Program *Windows Media Player 11* dla systemu *Windows Vista* pozwala łatwiej korzystać z cyfrowej muzyki, nagrań wideo i obrazów oraz zarządzać nimi.

1. Uruchom program *Windows Media Player*.

2. Przy pierwszym uruchomieniu będziesz miał możliwość skonfigurowania programu — wybierz opcję *Ustawienia niestandardowe* i kliknij przycisk *Dalej*.

3. Pierwsze pytania będą dotyczyły ustawień prywatności:

a. Żeby wyświetlać informacje o odtwarzanych utworach, *Windows Media Player* będzie wysyłał identyfikatory odtwarzanych filmów i utworów muzycznych do sklepu internetowego.

b. Zaznaczenie drugiej opcji spowoduje pobieranie z Internetu brakujących danych o odtwarzanych utworach (np. nazwisko autora) i *Windows Media Player* będzie musiał w tym celu wysłać identyfikatory odtwarzanych przez Ciebie plików.

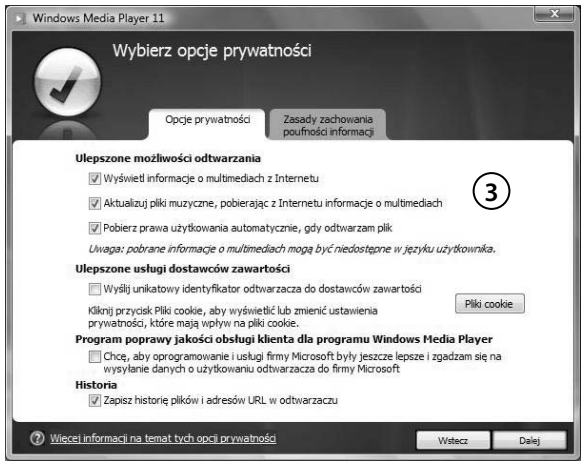

c. Coraz częściej pliki multimedialne są chronione za pomocą technologii DRM — zaznaczenie trzeciej opcji spowoduje automatyczne pobieranie z Sieci kluczy umożliwiających legalnym użytkownikom ich odtwarzanie.

Wskazówka

DRM (ang. *Digital Rights Management*) to system zabezpieczeń mający przeciwdziałać używaniu danych cyfrowych w sposób sprzeczny z zamiarem ich wydawcy i chronić prawa autorskie ich twórców. Z reguły ochrona polega na zaszyfrowaniu utworu — żeby móc go odtworzyć lub skopiować, trzeba posiadać odpowiedni klucz deszyfrujący.

d. Czasami do odtwarzania pobieranych z Internetu plików (np. audycji telewizyjnych) konieczne jest wysłanie do serwera, z którego je pobieramy, identyfikatora odbiorcy — ta opcja jest domyślnie wyłączona. Po jej włączeniu dostawca będzie w stanie zidentyfikować odbiorców audycji.

e. Zaznaczenie opcji *Zapisz historię plików i adresów URL w odtwarzaczu* spowoduje przechowywanie historii odwiedzanych stron WWW i może mieć wpływ na prywatność jedynie w przypadku, gdy z tego samego komputera korzysta wiele osób.

f. Kliknij *Dalej*.

4. Wybierz, czy ikona programu *Windows Media Player* ma zostać umieszczona na pulpicie i pasku szybkiego uruchamiania.

5. Następnie zdecyduj, czy *Windows Media Player* zostanie powiązany z wszystkimi typami plików multimedialnych, czy chcesz ręcznie określić typy odtwarzanych za jego pomocą plików, i zakończ działanie kreatora.

6. Program zostanie uruchomiony. Nawigacja po oknie programu przypomina nieco pracę z *Eksploratorem Windows*:

a. Na pasku narzędzi znajdują się ikony najczęściej wykonywanych operacji.

b. Poniżej znajduje się pasek nawigacyjny — wybierz opcję *Muzyka* i jeżeli jest to potrzebne, wskaż folder z przykładową muzyka.

c. Kliknij ikonę *Odtwórz* — rozpocznie się odtwarzanie nagrań.

7. Kliknij ikonę *Biblioteka*. Biblioteka multimediów została udoskonalona tak, aby rozszerzyć możliwości zarządzania cyfrowymi materiałami rozrywkowymi i ich odtwarzania. Na przykład dostosowując okładki albumów i widoki ułożonych kolekcji muzycznych wraz ze wzbogaconymi informacjami o wykonawcach, utworach i płytach CD, możesz zachować aktualność całej kolekcji muzycznej.

Zgrywanie płyt audio

Zgrywanie muzyki z płyt CD i zapisywanie jej w skompresowanej postaci na dysku komputera to popularny sposób przygotowywania plików, które będzie można odtwarzać podczas pracy z komputerem. Dzięki *Windows Media Player* operacja ta sprowadza się do:

1. Włożenia płyty audio do napędu (jeżeli płyta została automatycznie uruchomiona, przerwij jej odtwarzanie, jeżeli wyświetlone zostało okno *Autoodtwarzanie*, odznacz pole wyboru *Zawsze wykonuj tą czynność*, wybierz opcję *Zgraj utwory muzyczne* i przejdź do punktu 4.).

2. Uruchomienia programu *Windows Media Player*.

3. Kliknięcia ikony *Zgraj* — po chwili zobaczysz listę utworów, a program może spróbować pobrać z Internetu dodatkowe informacje o wykonawcach i tytułach utworów.

4. Jeżeli automatyczne pobranie tych informacji było niemożliwe:

a. Kliknij prawym klawiszem myszy pole tytułu, z menu kontekstowego wybierz *Edit* i wpisz tytuł albumu.

b. W ten sam sposób wpisz nazwiska wykonawców.

c. Rok wydania albumu.

d. I tytuły poszczególnych utworów.

5. Skonfigurowania formatu zgrywanych plików. W tym celu kliknij znajdującą się pod ikoną *Zgraj* skierowaną w dół strzałkę i z menu wybierz *Więcej opcji*:

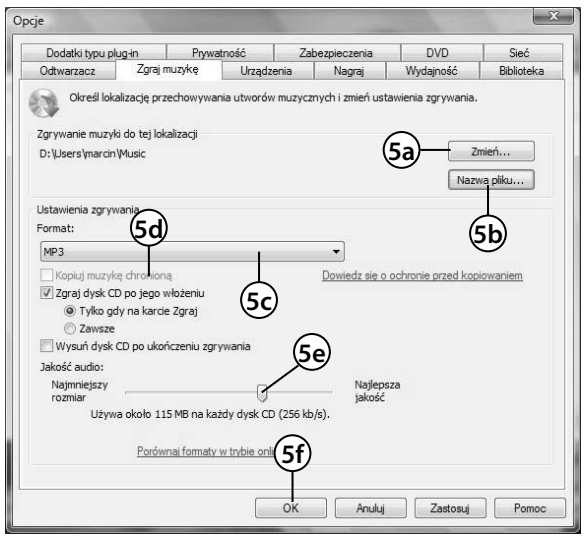

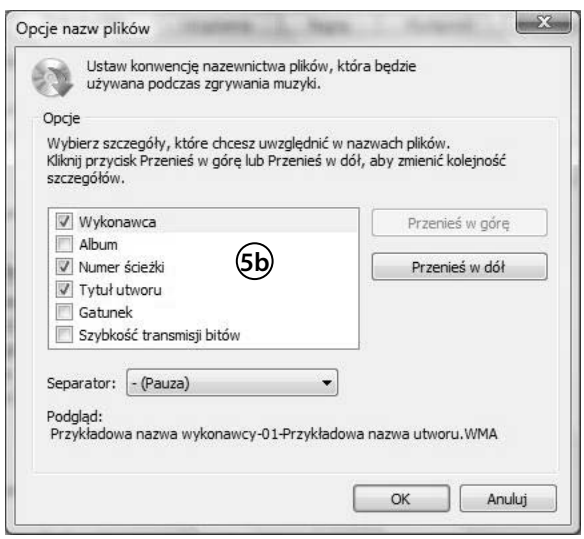

a. Żeby zmienić lokalizację zapisywanych plików, kliknij przycisk *Zmień* i wskaż inny folder.

b. Żeby zmienić sposób automatycznego tworzenia nazw plików, kliknij *Nazwa pliku*.

- Domyślnie nazwą pliku jest numer utworu oddzielony spacją od jego nazwy. Żeby to zmienić, wystarczy zaznaczyć odpowiednie pola wyboru lub usunąć ich zaznaczenie.
- Możesz też zmienić znak separatora, na przykład zamiast spacji zastosować myślnik.
- Po wprowadzeniu zmian kliknij *OK*.

c. Określ format plików — domyślnie tworzone są pliki *Windows media Audio*, ale na liście dostępnych formatów znajduje się też popularny MP3.

d. Pliki *Windows media Audio* mogą być cyfrowo zabezpieczone, co spowoduje, że będziesz mógł zgrywać do tego formatu tylko zabezpieczone płyty audio.

Odtworzenie tak sformatowanych plików będzie wymagało posłużenia się kluczem — **uruchamianie tak przygotowanych plików na innych komputerach będzie dość trudne**.

e. Określ jeszcze jakość (częstotliwość próbkowania) plików.

f. I kliknij przycisk *OK*.

6. Kliknięcia przycisku *Start* — rozpocznie się zgrywanie zaznaczonych utworów.

Konfiguracja programu Windows Media Player

Wygląd i funkcjonalność *Media Playera* mogą być dostosowane do potrzeb i preferencji użytkowników. W kolejnych punktach przedstawimy kilka najważniejszych opcji konfiguracyjnych.

Wybór wizualizacji

Podczas odtwarzania muzyki, jeżeli tylko klikniesz ikonę *Teraz odtwarzane*, w głównym oknie programu zobaczysz jej wizualizację, czyli dwu- lub trójwymiarową animację zmieniającą się w rytm odtwarzanej muzyki. **Dodatkowe wizualizacje są dostępne w Internecie**. Aby ją zmienić:

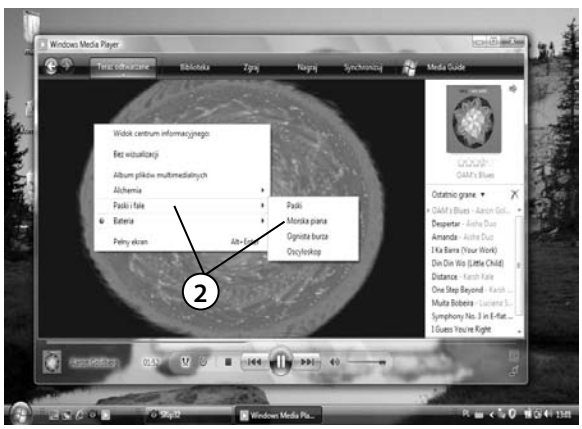

1. Kliknij prawym przyciskiem myszy dowolny obszar głównego okna programu.

2. Wybierz kategorię i wizualizację.

3. Żeby zobaczyć ją na całym ekranie, dwukrotnie kliknij lewy klawisz myszy albo naciśnij kombinację klawiszy *Alt+Enter*.

4. Żeby powrócić do trybu okienkowego, raz jeszcze dwukrotnie kliknij lewy klawisz myszy albo naciśnij klawisz *Esc*.

Ustawianie efektów dźwiękowych

Windows Media Player został wyposażony w cały komplet narzędzi poprawiających jakość odtwarzanego dźwięku i obrazu. Żeby się z nimi zapoznać:

1. Podczas odtwarzania muzyki kliknij widoczną pod ikoną *Teraz odtwarzane* skierowaną w dół strzałkę.
2. Zaznacz opcję *Ulepszenia/Pokaż ulepszenia* — na dole głównego okna pojawi się okno efektów.
3. Za pomocą strzałek w lewo lub prawo przejdź do okna *Korektora graficznego* (ang. *Equalizer*).
   a. Włącz korektor.
   b. Rozwiń listę predefiniowanych ustawień i wybierz pasujące do właśnie odtwarzanej muzyki.

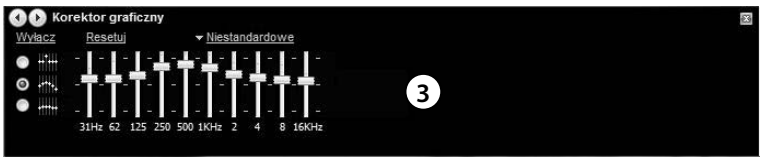

4. Przejdź do okienka umożliwiającego zmianę prędkości odtwarzania i przekonaj się, jakby brzmiał utwór zagrany o połowę wolniej.
   a. Przywróć normalną prędkość.
   b. Przejdź do okienka trybu cichego.

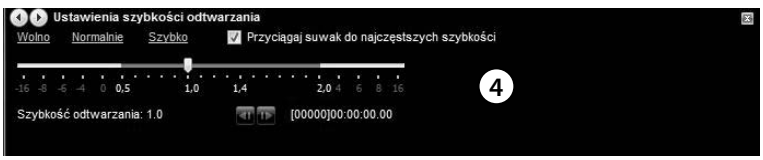

5. Włącz ten tryb — zauważ, że różnica pomiędzy bardzo cichymi i bardzo głośnymi partiami została zmniejszona.
6. Przejdź do okna efektów *SRS WOW* — technologia *SRS WOW*, utworzona przez firmę *SRS Labs*, umożliwia dodawanie głębokich basów, dając wrażenie przebywania w samym środku źródła odtwarzanej muzyki. Funkcja *TruBass* poprawia brzmienie basów lub dźwięków o niskiej częstotliwości, symulując efekt uzyskiwany podczas stosowania dużo większych głośników. Ta wyraźna zmiana planu dźwiękowego powoduje, że dźwięk odbierany przez słuchacza zdaje się pochodzić z szerzej rozstawionych głośników.
7. Przejrzyj pozostałe efekty dźwiękowe i wizualne.

Odtwarzanie filmów

Od czasu opracowania wydajnych i niepowodujących widocznej utraty jakości sposobów kompresowania filmów ich przetwarzanie i odtwarzanie (oprócz przetwarzania i odtwarzania muzyki) stało się jednym z głównych zadań domowych komputerów. Do systemu *Windows Vista* dołączone są dwa programy — umożliwiający odtwarzanie filmów i muzyki *Windows Media Player* i przeznaczony do obróbki i tworzenia filmów *Windows Movie Maker*.

Po raz pierwszy program *Windows Media Player* został wyposażony w darmowy dekoder płyt DVD.

Aby obejrzeć film DVD lub VCD:

1. Włóż płytę z filmem do napędu.
2. Jeżeli zostało wyświetlone pytanie, co zrobić z tą płytą, z listy dostępnych opcji wybierz *Odtwórz używając Windows Media Player*. Zostanie uruchomiony w trybie pełnoekranowym i rozpocznie się projekcja filmu.
3. W innym przypadku uruchom *Media Playera*, kliknij ikonę *Teraz odtwarzane* i wybierz opcję *Odtwórz*.

4. Jeżeli odtworzenie filmu będzie niemożliwe, *Windows Media Player* automatycznie spróbuje pobrać z Internetu i zainstalować wymagane dekodery. Niestety, czasami (dotyczy to np. filmów skompresowanych popularnym koderem *DivX*) darmowa wersja dekodera nie będzie dostępna — wtedy pozostaje Ci albo kupienie takiego dekodera w Internecie, albo skorzystanie z innych darmowych programów do odtwarzania tak skompresowanych filmów.

Windows Movie Maker

Korzystając z nowej wersji programu *Windows Movie Maker*, można szybko i łatwo importować, edytować i porządkować wszystkie nakręcone samodzielnie cyfrowe filmy wideo. Gdy filmy są już gotowe, można bez problemu przenieść je na dysk DVD.

Przechwytywanie obrazów wideo z kamery cyfrowej

Projekt programu *Windows Movie Maker* może zawierać zarówno pliki wideo (takie jak *avi* czy *mpeg*), audio (na przykład *mp3*) oraz pliki graficzne (między innymi *bmp*, *jpg*, *tiff* oraz *png*). Aby je zaimportować:

1. Z menu *Plik* wybierz *Importuj elementy multimedialne*.
2. Wskaż lokalizację importowanych plików, zaznacz je i kliknij przycisk *Importuj*.
3. Możliwe jest również bezpośrednie przechwytywanie obrazów wideo z kamery cyfrowej — jeżeli dysponujesz taką kamerą, podłącz ją do komputera i z menu *Plik* wybierz opcję *Importuj z cyfrowej kamery wideo*.
4. Po zaimportowaniu materiałów należy je umieścić w okienku serii ujęć lub na osi czasu tworzonego filmu.

Praca z klipami

Klipy (pojedyncze zaimportowane pliki) mogą być na różny sposób edytowane:

1. Aby podzielić na kilka mniejszych części zaimportowany plik audio lub wideo:
   a. Umieść go w okienku serii ujęć.
   b. Kliknij przycisk *Odtwarzaj*.
   c. Wstrzymaj odtwarzanie w punkcie, w którym chcesz podzielić klip.

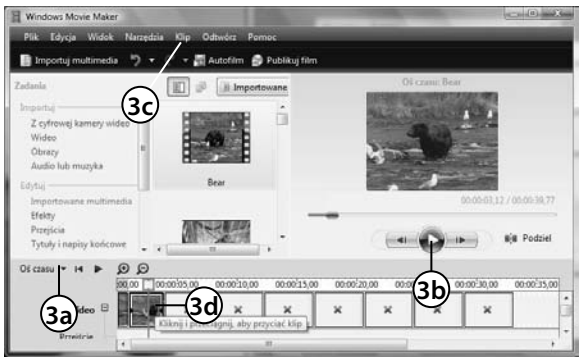

d. Kliknij przycisk *Podziel*.

e. Klip zostanie podzielony i zapisany jako dwa osobne ujęcia.

2. Kilka klipów można też połączyć w jeden — wystarczy je zaznaczyć, trzymając wciśnięty klawisz `Ctrl`, i kliknąć przycisk *Połącz*.

3. Możesz również przyciąć (skrócić) klip:

a. Kliknij przycisk *Seria ujęć* i przełącz widok klipów na *Oś czasu*.

b. Odtwórz klip i w momencie gdy wskaźnik odtwarzania znajdzie się w miejscu planowanego przycięcia, z menu *Klip* wybierz opcję *Początek przycięcia*.

c. Poczekaj, aż znacznik odtwarzania znajdzie się w miejscu, do którego chcesz przyciąć ujęcie, i z menu *Klip* wybierz *Koniec przycięcia*.

d. Możesz też przyciąć klip za pomocą myszki, po prostu trzymając wciśnięty lewy klawisz i zmniejszając rozmiar klipu.

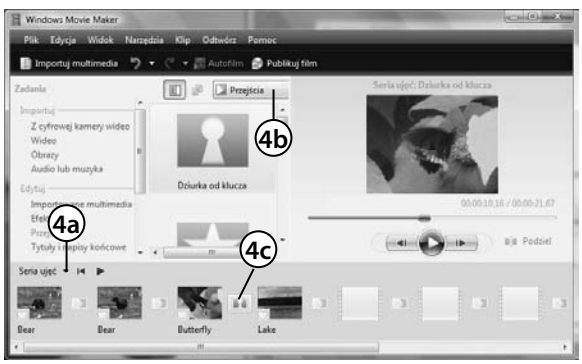

4. Po ułożeniu serii ujęć możemy zdefiniować przejścia między nimi. W tym celu:

a. Przełącz się do widoku serii ujęć.

b. Wyświetl możliwe efekty przejścia.

c. Przeciągnij wybrany efekt przejścia pomiędzy dwa ujęcia.

Praca z projektami

Projekt składa się z serii ujęć, łączących ich przejść, ewentualnie ścieżki dźwiękowej i efektów dodatkowych. Aby wszystkie te elementy zapisać w jednym pliku projektu:

1. Z menu *Plik* wybierz opcję *Zapisz projekt*.
2. Za pierwszym razem zostaniesz poproszony o podanie nazwy projektu i kliknięcie przycisku *Zapisz*. Raz zapisany projekt będzie można w ten sposób aktualizować.

Gotowy projekt należy opublikować w formie filmu:

1. Kliknij widoczny na pasku przycisk *Publikuj film*.
2. Wybierz miejsce publikacji (na przykład *Ten komputer*).
3. Podaj nazwę i lokalizację pliku filmu i kliknij *Dalej*.

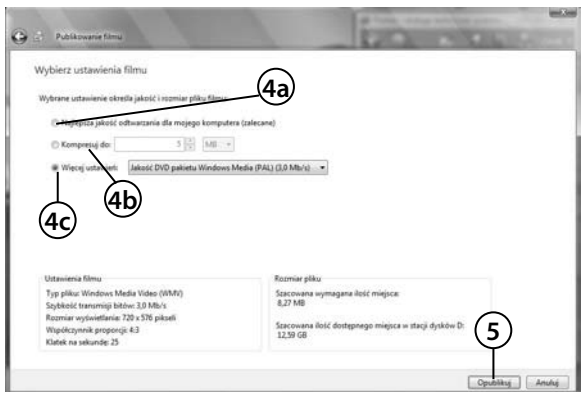

4. Określ jakość filmu:
   a. Domyślnie zaznaczone jest pole *Najlepsza jakość odtwarzania*.
   b. Możesz też określić wielkość pliku wynikowego.
   c. Albo wybrać jeden z typowych formatów filmów.
5. Po kliknięciu przycisku *Opublikuj* film zostanie wygenerowany i zapisany w pliku o podanej nazwie.
6. Zakończ pracę kreatora i obejrzyj swoje dzieło.

Zdjęcia

Obróbka i wywołanie zdjęć nie wymagają już pełnej specjalistycznego sprzętu ciemni lub ukończenia specjalnych kursów. Użytkownicy *Visty* bez kłopotów mogą kopiować, poprawiać, porządkować i drukować zrobione przez siebie aparatem cyfrowym zdjęcia.

Kopiowanie zdjęć z aparatu cyfrowego

Większość aparatów cyfrowych zapisuje zdjęcia na *kartach pamięci flash*. Zapisane na nich zdjęcia należy skopiować do komputera albo podłączając aparat do komputera kablem USB, albo wkładając wyjętą z aparatu kartę pamięci do specjalnego czytnika i podłączając ten czytnik do portu USB.

1. Niezależnie od wybranego sposobu, pojawi się okno *Autoodtwarzania*. Żeby rozpocząć kopiowanie, wybierz opcję *Importuj obrazy*.

Jeżeli okno *Autoodtwarzanie* nie zostało wyświetlone, rozwiń menu *Start*, kliknij *Komputer*, kliknij prawym przyciskiem ikonę dysku wymiennego i z menu kontekstowego wybierz opcję *Otwórz Autoodtwarzanie*.

2. Wpisz opis kopiowanych zdjęć — zostanie on użyty w nazwie folderu i nazwie kolejnych plików.
3. Klikając odnośnik *Opcje*, będziesz mógł ustawić m.in. folder docelowy, określić sposób generowania nazw plików i automatycznie usunąć z aparatu zaimportowane zdjęcia.
4. Kliknij przycisk *Importuj* — rozpocznie się kopiowanie zdjęć.
5. Podczas importowania będziesz mógł obejrzeć zdjęcia. Domyślnie nie są one usuwane z karty pamięci aparatu. Jeżeli chcesz je usunąć, zaznacz pole *Wymaż po zaimportowaniu*.
6. Po skopiowaniu wszystkich zdjęć zostaną one pokazane w *Galerii fotografii*.

Galeria fotografii systemu Windows Vista

Galeria fotografii systemu *Windows Vista* zawiera wiele narzędzi do obsługi cyfrowych fotografii i filmów wideo. Za jej pomocą możesz porządkować, wyszukiwać i wyświetlać fotografie i filmy wideo, a także je edytować, drukować i udostępniać.

Przechowywanie i kolekcjonowanie plików graficznych

Jeżeli nie zmieniłeś domyślnych ustawień importu zdjęć, będą one zapisywane w podfolderach folderu *Obrazy*, a ich nazwa będzie połączeniem daty importu i podanego opisu. Jednak bardzo szybko okaże się, że znalezienie wśród setek (tysięcy) zdjęć tego jednego nie jest takie łatwe. Dlatego *Galeria fotografii* umożliwia wyszukiwanie zdjęć na podstawie kilku kryteriów:

1. Najczęściej stosowanym kryterium jest data wykonania zdjęć. Aparaty cyfrowe zapisują tę informację razem z każdym zrobionym zdjęciem. **Żeby z niej korzystać, należy prawidłowo ustawić datę w aparacie**. Aby na przykład zobaczyć zdjęcia z czerwca 2006 roku:

   a. Uruchom program *Galeria fotografii* systemu *Windows*.

   b. Rozwiń sekcję *Data wykonania*, *2006* i wreszcie miesiąc *listopad*. Zwróć uwagę, że w głównym oknie programu widoczne są tylko zdjęcia zrobione w zaznaczonym przez Ciebie okresie.

2. Dodawane do zdjęć opisy mogą okazać się najłatwiejszym i najszybszym sposobem ich wyszukiwania.

   a. Wyłącz filtrowanie na podstawie daty (np. zaznaczając całą sekcję *Data wykonania*).

   b. Rozwiń sekcję *Oznakowania* i zaznacz opcję *Bez oznakowania*.

   c. W głównym oknie programu zobaczysz wszystkie nieopisane zdjęcia — kliknij dowolne z nich prawym przyciskiem myszy (żeby dodać opis do

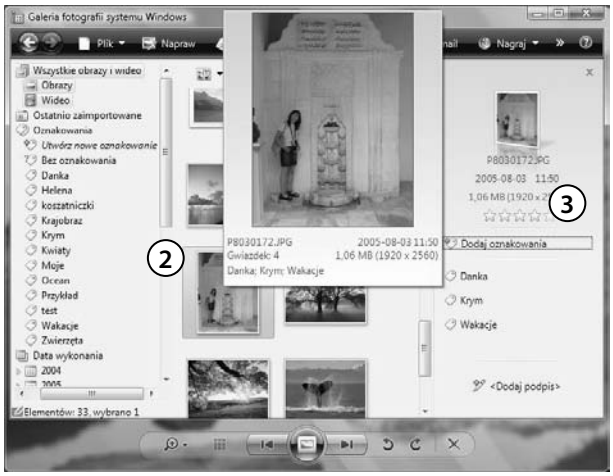

wielu zdjęć, wystarczy je zaznaczyć, trzymając wciśnięty klawisz *Ctrl*).

d. Z menu kontekstowego wybierz *Dodaj oznakowanie* — z prawej strony pojawi się nowe okno.

e. Dodaj opis zdjęcia.

f. Zwróć uwagę, że każde zdjęcie może mieć wiele opisów — na przykład zdjęcie z wakacji na Krymie może być opisane następująco: *Krym*, *Wakacje*, *Danka*.

g. Zauważ, że w widocznym w lewej części oknie nawigacyjnym pojawiły się dodane przez Ciebie opisy — klikając dowolny z nich, wybierzesz interesujące Cię zdjęcia.

3. Oceniając (przyznając określoną liczbę gwiazdek) zdjęcia, również ułatwisz sobie ich wyszukiwanie. Ocena zdjęć odbywa się podobnie jak ich opis — poprzez zaznaczenie wybranych zdjęć i kliknięcie ikony odpowiedniej liczby gwiazdek.

Pokaz zdjęć

Domyślnie zdjęcia pokazywane są jako miniatury. Żeby je przejrzeć:

1. Ustaw kursor myszy nad wybranym zdjęciem — zobaczysz jego powiększenie.

2. Klikając te przyciski, obrócisz w lewo lub prawo zaznaczone zdjęcie.

3. Wielkość miniatur może być płynnie zmieniana.

4. A następnie jednym kliknięciem możesz przywrócić oryginalną wielkość i ustawienie miniatur.

5. Klikając przycisk *Odtwórz pokaz slajdów* (albo naciskając klawisz *F11*), uruchomisz pokaz slajdów — na całym ekranie kolejno pokazywane będą wybrane zdjęcia.
6. W trakcie pokazu zmieniać zdjęcia możesz za pomocą klawiszy strzałek. Naciśnięcie klawisza *Esc* kończy pokaz slajdów.

Obróbka zdjęć

Rzadko kiedy skopiowane z aparatu zdjęcia są od razu gotowe do wydrukowania — najczęściej potrzebna jest ich wcześniejsza obróbka. Na szczęście *Galeria fotografii* umożliwia automatyczną poprawę jakości zdjęć:

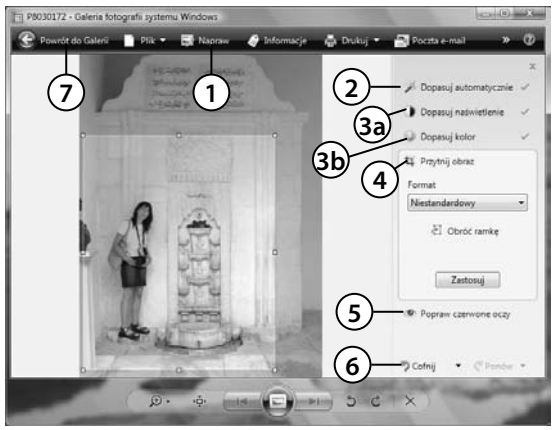

1. Zaznacz dowolne zdjęcie i kliknij przycisk *Napraw*.
2. Żeby automatycznie skorygować jasność, kontrast i nasycenie kolorów, kliknij *Dopasuj automatycznie*.
3. Możesz również ręcznie korygować:
   a. Jasność i kontrast zdjęcia.
   b. Nasycenie i temperaturę kolorów.
4. Bardzo przydatną funkcją jest możliwość wycięcia fragmentu zdjęcia — w tym celu wystarczy kliknąć przycisk *Przytnij obraz* i za pomocą myszy ustalić, która część zdjęcia ma zostać zachowana.
5. Ostatni przycisk pozwala na automatyczną korekcję efektu czerwonych oczu.
6. W każdej chwili możesz porzucić lub przywrócić wprowadzone zmiany.
7. Aby powrócić do *Galerii* kliknij przycisk *Powrót do Galerii* — wprowadzone i nie odrzucone zmiany zostaną zapisane.

Windows DVD Maker

Dzięki programowi *Windows DVD Maker* do przygotowania i nagrania płyty DVD zawierającej zdjęcia lub filmy, które można będzie oglądać na ekranie telewizora, nie trzeba instalować żadnych dodatkowych programów.

1. Rozwiń menu *Start* i znajdź, a następnie uruchom program *Windows DVD Maker*.
2. Kliknij przycisk *Wybierz fotografie lub wideo*.
3. Dodaj filmy lub pliki graficzne.
4. Podaj tytuł tworzonej płyty.
5. Klikając odnośnik *Opcje*, będziesz mógł ustawić m.in. współczynnik proporcji filmu DVD (4:3 lub 16:9).
6. Kliknij *Dalej*.

7. Wybierz styl menu filmu DVD.
8. Możesz też zmienić tekst menu.
9. Oraz jego wygląd.
10. Po kliknięciu przycisku *Nagraj* film zostanie wygenerowany i zapisany.

Podsumowanie

Po przeczytaniu niniejszego rozdziału i wykonaniu znajdujących się w nim ćwiczeń Czytelnik powinien umieć samodzielnie odpowiedzieć na większość poniższych pytań. Pozostałe, z którymi Czytelnik może mieć pewne kłopoty, mają mu pomóc w poszerzeniu wiadomości (wszystkie odpowiedzi znajdują się w dodatku A).

1. Co to jest port komunikacyjny?
2. Jak zainstalować nagrywarkę?
3. Do czego służą pliki tymczasowe?
4. Co zawiera identyfikator użytkownika pobierającego z Internetu pliki multimedialne?
5. Czym charakteryzuje się koder *DivX* ?